



**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 1 lutego 2010 r.

**Pan
Krzysztof Raj
Dyrektor
Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych
i Autostrad
Oddziału w Katowicach**

KNO-410-05-05/2009
P/09/073

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego przeprowadził kontrolę w Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Oddziału w Katowicach (Oddział) przygotowania Polski do organizacji Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (EURO 2012). Kontrolą objęto działania związane z realizacją w 2009 r. autostrady A1.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 listopada 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność Oddziału, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Przyjmując pozytywną ocenę, NIK uwzględniła w szczególności realizację autostrady A1, z zaawansowaniem dającym przesłanki ukończenia całości inwestycji przed rozpoczęciem EURO 2012. Obejmowało to m.in. prace projektowe, pozyskanie niezbędnych terenów na potrzeby inwestycji (działania kontynuowane w trakcie kontroli), przygotowanie

i udzielenie zamówień publicznych na realizację robót budowlanych, a także uzyskanie opinii i pozwoleń niezbędnych do sporządzenia wniosku o decyzję w sprawie lokalizacji inwestycji.

Stwierdzone nieprawidłowości polegają na opóźnieniach w realizacji zadań inwestycyjnych w stosunku do terminu zakończenia budowy wskazanego w załączniku do uchwały nr 163/2007 Rady Ministrów z dnia 26 września 2007 r. w sprawie *Programu budowy dróg krajowych na lata 2008 – 2012 (Program)* roku 2010, a także niezadowolających postępów prac budowlanych, w szczególności prowadzonych między miejscowościami Świerklany – Gorzyczki oraz Piekary Śląskie – Maciejów.

1. Inwestycja autostrady A1 na terenie Województwa Śląskiego obejmuje dwa przedsięwzięcia wymieniane w *Programie*, tj. odcinek Pyrzowice – Maciejów – Sośnica o długości 44,4 km oraz odcinek Sośnica - Gorzyczki o długości 47,8 km. Powołana uchwała zakłada ukończenie całości inwestycji w 2010 r. W relacji do tego terminu opóźnienia realizacji inwestycji wystąpiły w przypadku czterech z siedmiu odcinków autostrady obejmujących łącznie 60,5 km, tj. 65,6% długości budowanej drogi.

Działania prowadzone do czasu rozpoczęcia kontroli doprowadziły do zawarcia siedmiu kontraktów z wykonawcami autostrady, w tym w trzech przypadkach: odcinek Pyrzowice – Piekary Śląskie o długości 16,1 km, odcinek Piekary Śląskie Maciejów o długości 20,1 km oraz odcinek Maciejów – Sośnica o długości sześciu km, termin zakończenia robót określono odpowiednio na kwiecień 2012 r., grudzień 2011 r. oraz czerwiec 2011 r., co oznaczało opóźnienie w stosunku do terminu zawartego w *Programie* o odpowiednio o 16, 12 i sześć miesięcy.

Po zakończeniu kontroli NIK, w grudniu 2009 r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad – w związku z niezadowolającą oceną realizacji inwestycji na odcinku Świerklany – Gorzyczki o długości 18,3 km, którego zakończenie przewidziano pierwotnie na sierpień 2010 r., wypowiedziała kontrakt z wykonawcą tego odcinka Konsorcjum Alpine Mayreder Bau GmbH z siedzibą w Austrii. W ocenie NIK, wskazuje to na niebezpieczeństwo niezachowania zakładanego terminu ukończenia robót w 2010 r. również w omawianym przypadku.

2. Zaawansowanie prac budowlanych w odniesieniu do poszczególnych odcinków inwestycji autostrady A1 było zróżnicowane i wynosiło od 0,8% między Piekarami Śląskimi i Maciejowem, do 73,5% w przypadku węzła autostradowego w Sośnicy,

oddanego do ruchu w grudniu 2009 r., a którego pełne ukończenie planowano na maj 2010 r. W trzech z siedmiu przypadków zaangażowanie rzeczowe realizacji poszczególnych odcinków inwestycji wynosiło poniżej 10%. Było to odpowiednio 0,8%, 1,1% oraz 9,6%, przy równoczesnym upływie około 65% planowanego czasu prowadzenia inwestycji autostrady A1, określonego w *Programie*.

Stan ten wynikał przede wszystkim ze zróżnicowanego czasu prowadzenia prac budowlanych (od 41 dni w przypadku odcinka Pyrzowice – Piekary Śląskie do 952 dni w przypadku węzła autostradowego w Sośnicy), co wiązać należy przede wszystkim z terminami zawarcia kontraktów z wykonawcami. Z ogółem siedmiu kontraktów, aż trzy zawarte zostały w 2009 r., dwa w 2008 r. i dwa w 2007 r. Wskazać przy tym należy, że złożone oraz czasochłonne procedury związane z pozyskaniem terenu na potrzeby inwestycji zajęły średnio w przypadku każdego z kontraktów 1.121 dni, tj. około 37 miesięcy, przy czym do czasu kontroli procedury te nie zostały zakończone. W efekcie żaden z wykonawców robót budowlanych nie dysponował całością terenu przeznaczanego na inwestycję. W przypadku odcinka Sośnica – Maciejów do czasu kontroli pozyskano 99,7% terenu, w przypadku odcinka Piekary Śląskie – Maciejów odpowiednio 95% terenu, a w przypadku odcinka Pyrzowice – Piekary Śląskie - 98% całości terenu.

Na przygotowanie i udzielenie zamówienia publicznego na realizację robót budowlanych wykorzystano średnio w przypadku każdego z kontraktów 894 dni, tj. około 30 miesięcy. Uzyskanie opinii i pozwoleń niezbędnych do sporządzenia wniosku o decyzję w sprawie lokalizacji inwestycji zajęło odpowiednio w wielkościach średnich 341 dni, tj. około 11 miesięcy.

Niezależnie od złożoności oraz czasochłonności wspomnianych działań poprzedzających rozpoczęcie prac budowlanych wystąpiło również nieterminowe realizowanie kontraktów przez samych wykonawców. Na odcinku Pyrzowice – Piekary Śląskie - zaawansowanie robót budowlanych wynosiło 2,5%, a upływ czasu cyklu inwestycyjnego wynosił 61,1%. Na odcinku Piekary Śląskie – w. Maciejów odpowiednio 1,5% i 61,1%; Maciejów – Sośnica 14,2% i 61,1%; Bełk – w. Świerklany 47,0% i 80,5% oraz Świerklany –Gorzyczki 48% i 80,5%.

Dotyczyło to w szczególności wspomnianych uprzednio prac prowadzonych między miejscowościami Świerklany – Gorzyczki, co doprowadziło do zerwania umowy

z wykonawcą oraz odcinka Piekary Śląskie – Maciejów realizowanego przez firmę Dragados S.A. z siedzibą w Hiszpanii. Prace wykonane przez wspomniany podmiot do czasu zakończenia kontroli, o ogólnej wartości zaledwie 10,4 mln zł, stanowiły 0,83% kwoty umowy. W obu przypadkach kontrolowana Dyrekcja podjęła działania przewidziane w klauzuli 15.1 zawartych kontraktów, w tym zobowiązano do prowadzenia robót zgodnie z harmonogramem naprawczym mającym na celu wyeliminowanie powstałych zaniedbań. W przypadku Konsorcjum Alpinie Mayreder Bau GmbH działania te okazały się nieskuteczne.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli, wnosi o zapewnienie ukończenia inwestycji autostrady A1, w terminie umożliwiającym wykorzystanie wspomnianej drogi w trakcie EURO 2012, w tym wyeliminowanie istniejących opóźnień oraz zgodny z przyjętymi harmonogramami oraz terminami przebieg prac związanych z inwestycją.

Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przedstawienie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Dyrektorowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.